

Oxelösunds kommun

Förstudie rörande kommunens hantering
av föreningsbidrag

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattande kommentar	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och frågor.....	3
1.3. Utgångspunkter.....	3
1.4. Ansvariga nämnder/styrelser	4
1.5. Genomförande	4
2. Kommunens styrning rörande föreningsbidrag.....	4
2.1. Fullmäktiges målsättningar.....	4
2.2. Kultur- och fritidsnämndens ansvar och styrning	4
2.3. Riktlinjer för föreningsbidrag.....	5
2.4. Organisering.....	6
3. Process för handläggning och beslut.....	7
3.1. Informationsinsatser görs primärt via hemsidan	7
3.2. Handläggare tar fram förslag till beslut om bidrag	8
3.3. Diskussion i ordförandeberedningen inför beslut i nämnd.....	9
4. Uppföljning via flera kanaler.....	10
4.1. Uppföljning utifrån överenskommelse.....	10
4.2. Stickprov utifrån internkontrollplan.....	11
4.3. Återrapportering till nämnd	11
5. Svar på frågeställningarna	11
Källförteckning	13

Sammanfattande kommentar

Syftet med förstudien har varit att kartlägga samt bedöma huruvida nämnden säkerställt att rutiner kring beslut om föreningsbidrag är ändamålsenliga, att en likvärdig bedömning ligger till grund för beviljande av bidrag, samt att möjligheter säkerställs för en ändamålsenlig insyn i de verksamheter som beviljas bidrag. Vi bedömer att det i dagsläget inte finns behov av en fördjupad granskningsinsats på området.

Förstudien visar att det finns fastställda riktlinjer för vilka av kommunens mål som föreningarna ska bidra till och vilka krav som ställs på föreningarna för att få stöd. Föreningens ansökan och tillhörande dokument ligger till grund för beslut om beviljande, tillsammans med underlag som samlas in vid ett årligt dialogmöte med respektive förening. Underlaget samlas in enligt en fastställd mall.

Ansvarig handläggare tar fram ett förslag till beslut som beviljande eller avslag, samt förslag på beloppsnivå vid beviljande. Vid behov diskuterar handläggare förslaget till beslut med förvaltningschef. Vi noterar att förslaget i övrigt tas fram av handläggare utan kollegial bedömning. Innan nämndmöte föredras förslagen vid ordförandeberedningen. Vid dessa tillfällen diskuteras föreningarnas underlag, bidragens belopp samt fördelning. Beslut fattas sedan av nämnden vid sammanträdet i februari.

Kultur- och fritidsnämnden har identifierat föreningsbidragen som en risk i sin internkontrollplan 2019. Även 2018 års internkontrollplan omfattade kontroller rörande förenings- och anläggningsbidrag. Kontrollen består av en avstämning att det finns kompletta handlingar för ett stickprov av beviljande ansökningar. Vi noterar att kontrollen genomförs av samma person som handlägger ett stort antal ansökningar, vilket minskar insynen i processen. Utifrån en avvikelse i 2018 års kontroll ska en översyn av riktlinjer och handläggning genomföras hösten 2019.

Överenskommelser tecknas mellan kommunen och föreningen som mottar bidrag. Här anges krav på åiterrapportering. Här ingår en redogörelse för hur föreningsstödet bidrar till kommunens övergripande mål och underlag som styrker att föreningen genomfört de aktiviteter som listats i överenskommelsen.

Då nämnden har tydliga riktlinjer och rutiner för hantering av föreningsbidrag samt ser över riktlinjer och handläggningsprocess under hösten 2019 utifrån genomförd kontroll, bedömer vi att det för närvarande inte finns behov av en fördjupad granskningsinsats.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunen beviljar stöd till föreningar för att ge barn och ungdomar möjligheter till en stimulerande fritid, för att stödja ideellt och samhällsnyttigt arbete som ger motprestationer i form av kulturella och andra berikande upplevelser för kommuninvånarna samt för att stödja föreningar som genom sitt arbete ger värdefulla komplement till kommunens verksamhet för socialt utsatta grupper.

En betydande del av kultur- och fritidsverksamheten utförs av och i samverkan med föreningslivet. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för föreningsbidragen.

Med bakgrund av revisorernas risk- och väsentlighetsanalys samt att revisorerna ser en risk i att föreningsbidrag inte beviljas likvärdigt, har revisorerna beslutat om att genomföra en förstudie av kultur- och fritidsnämndens hantering av föreningsbidrag.

1.2. Syfte och frågor

Förstudien syftar till att i första hand kartlägga samt bedöma huruvida nämnden säkerställt att rutiner kring beslut om föreningsbidrag är ändamålsenliga, att en likvärdig bedömning ligger till grund för beviljande av bidrag, samt att möjligheter säkerställs för en ändamålsenlig insyn i de verksamheter som beviljas bidrag.

Följande delfrågor besvaras:

- ▶ Finns upprättade styrdokument, i form av regler, riktlinjer och rutiner och är upprättade styrdokument tydliga för såväl handläggare i kommunen som föreningar?
- ▶ Säkerställer nämnden att samtliga föreningar har tillgång till den information som behövs för att söka föreningsbidrag?
- ▶ Säkerställer nämnden att fördelningen av bidrag sker med utgångspunkt i en transparent och likvärdig bedömning?
- ▶ Följer nämnden upp och analyserar resultat av beviljade medel och är eventuella rutiner för uppföljning och analys tillräckliga?
- ▶ Ställs tydliga krav på återrapportering från föreningar som beviljats bidrag?

1.3. Utgångspunkter

I denna förstudie är de huvudsakliga utgångspunkterna följande:

- ▶ Kommunallagen, 6 kap 6 §
- ▶ Fullmäktiges reglemente för kultur- och fritidsnämnden
- ▶ Riktlinjer för stöd till föreningar och liknande grupper, fastställt av fullmäktige 2006-03-29

1.4. Ansvariga nämnder/styrelser

Förstudien avser kultur- och fritidsnämnden.

1.5. Genomförande

Förstudien bygger på dokumentstudier och intervjuer (se källförteckning). Dokumentstudierna har omfattat styrdokument, handlägningsrutiner och ett urval av uppföljningsdokumentation rörande stödmottagare samt dokumentation av intern kontroll.

Rapporten är sakgranskad av intervjuade, vilket innebär att de fakta som rapporten hänvisar till är kvalitetssäkrade av de som granskats. Slutsatserna och bedömningarna ansvarar EY för.

2. Kommunens styrning rörande föreningsbidrag

2.1. Fullmäktiges målsättningar

I Mål och budget 2019–2021 finns det övergripande målet *trygg och säker uppväxt*. Här framgår att barn och ungdomar ska känna sig trygga såväl i samhället som i de kommunala verksamheterna. I Oxelösund betyder det att:

- alla barn och ungdomar ska nå goda studieresultat utifrån sina förutsättningar,
- att barn och ungdomar aktivt deltar i kultur- och fritidsutbudet och
- att barn och ungdomar växer upp i trygga hemförhållanden och i en trygg och säker miljö.

I anknytning till målet beskrivs även att lika viktigt som att välfärden fungerar och att staden har en tillväxt, lika viktigt är det att kommunen kan erbjuda en bra och meningsfull fritid. Vidare betonas att föreningsverksamhet och kulturliv fyller flera viktiga funktioner, skapar en social gemenskap och förebygger ohälsa.

I Mål och Budget 2019–2021 i anknytning till målet *attraktiv bostadsort* framgår även att kommunen ska erbjuda bra barnomsorg, skola, fritid och kulturliv.

2.2. Kultur- och fritidsnämndens ansvar och styrning

Av kultur- och fritidsnämndens reglemente¹ framgår nämndens ansvar för verkställandet av kommunens kultur-, fritids- och turistverksamhet och att fullgöra kommunens åliggande enligt nationella och regionala mål för kulturverksamhet. I den omfattning nämnden beslutar och inom ramen för anvisade medel i mål och budget svarar nämnden för kultur- och fritidsverksamheter för barn och ungdomar.

Nämnden ansvarar för beslut om stöd till föreningar och liknande grupper samt studieförbund. Vid behov ansvarar nämnden även för att sluta avtal med utomstående organisationer, föreningar, företag och enskilda personer om särskilda verksamheter inom kultur-, fritids- och turistsektorn. I nämndens ansvar för att sluta avtal avses exempelvis drift av anläggningar, partnerskapsavtal, samverkansavtal, hyresavtal, avtal för konserter och köp

¹ Antaget av fullmäktige 2015-04-01

av tjänster såsom marknadsföring. Enligt förvaltningschef och administrativ handläggare kan föreningar som har fått föreningsbidrag för sin verksamhet även sluta avtal med kommunen avseende exempelvis marknadsföring. Dock sker detta i ganska liten omfattning och enligt intervjuade föränleder dessa fall inte någon särskild hantering.

Kultur- och fritidsnämnden i sin verksamhetsplan för 2019 beskrivit hur de ska nå fullmäktiges övergripande mål. Följande av nämndens mål har bäring på föreningsbidrag:

KF mål	Nämndens mål	Mått	Ingångsvärde 2018	Målvärde 2019
<i>Trygg och säker uppväxt</i>	Barn och ungdomar är en prioriterad målgrupp i verksamheterna	Procentandel av anslaget för föreningsbidragen som går till barn och ungdom ²	Bibehålla andelen 86%	Bibehålla andelen
	Erbjuda barn och ungdomar tillgång till ett brett utbud av idrott och fysiska aktiviteter	Antal aktiviteter för barn och ungdom vid lov och riskhelger Antal föreningar med barn- och ungdomsverksamhet	54 18	Följa värdet ³ Följa värdet
<i>Attraktiv bostadsort</i>	Ge stöd till föreningar och studieförbund med verksamhet i Oxelösund	Antal föreningar med bidrag Antal studieförbund med bidrag	Följa värdet ⁴ Följa värdet ⁵	Bibehålla värdet Bibehålla värdet

2.3. Riktlinjer för föreningsbidrag

Kommunen ställer ett antal krav som föreningen ska uppfylla för att kunna få bidrag och dessa har fastställts i fyra riktlinjer.

Riktlinjer för stöd till föreningar och liknande grupper beslutades av kommunfullmäktige 2006, och reviderades 2016. Här framgår att Oxelösunds kommun årligen betalar ut bidrag till föreningar i syfte att arbeta för ett aktivt föreningsliv, ge barn och ungdomar möjligheter till en stimulerande fritid och stödja samhällsnyttigt arbete. Kommunens stöd till föreningar består av:

- ekonomiska bidrag,
 - verksamhetsbidrag,
 - startbidrag,
 - jubileumsbidrag
 - anläggningsstöd
- lokaler och anläggningar till subventionerat pris, samt
- information om bidragsmöjligheter från bland annat stiftelser.

² När budgetramarna för kommande år är klara fördelas beloppet för bidrag till föreningar i två delar, 86 % av beloppet avsätts till barn- och ungdomsföreningar och resterande 14 % finns att använda till vuxenföreningar enligt av fullmäktige fastställd fördelning, som beskrivs närmre i avsnitt 3.

³ Enligt uppgift innebär att följa värdet att förvaltningen ska fortsätta redovisa värdet för 2019 och framåt för att se hur trenden med antalet aktiviteter och antal föreningar utvecklar sig.

⁴ År 2016 och 2017 fick 49 stycken föreningar bidrag.

⁵ År 2016 fick 9 studieförbund och 2017 fick 8 stycken studieförbund bidrag.

I riktlinjerna beskrivs att föreningar som har sin verksamhet förlagd i Oxelösunds kommun och bidrar till att kommunens mål för stöd till föreningar uppfylls är bidragsberättigade. Vidare ska föreningen ha en styrelse och stadgar samt vara uppbyggd enligt vedertagna demokratiska principer. Föreningen ska även ha en föreningsvald revisor, ha minst 10 bidragsberättigade medlemmar och delta på möten som kultur- och fritidsförvaltningen kallar till.

- Ansökan av *verksamhetsbidrag* görs enligt riktlinjerna med kommande års verksamhetsidé som grund. Verksamhetsbidrag avser årligt bidrag för exempelvis löpande verksamhet och speciella aktiviteter.
- *Startbidrag* på 700kr kan enligt riktlinjerna beviljas till nystartade föreningar och kan sökas under pågående verksamhetsår.
- *Jubileumsbidrag* kan sökas när en förening firar jubileum med minst 25 års verksamhet i samband med ansökan om verksamhetsbidrag. Högre bidrag kan motiveras av att föreningen bedriver en ungdomsverksamhet, har nordiska och internationella gäster samt om föreningen fyller högre antal år.

Fullmäktige har även beslutat om en *riktlinje gällande bidrag till studieförbund 2007*. Studieförbund som bedriver verksamhet i form av studiecirkel, kulturprogram och annan gruppverksamhet kan söka bidrag. Bidrag utgår till verksamma studieförbund inom kommunen vars centrala organisation godkänts för erhållande av statsbidrag av folkbildningsrådet. Andra krav för bidraget är att det ska användas till verksamhet som genomförs i kommunen och som vänder sig till kommunens invånare. Bidragen fördelas mellan de studieförbund som planerar att under året genomföra folkbildningsverksamhet i kommunen.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2014 om *riktlinjer för anläggningsstöd till föreningar* med verksamhet i Oxelösunds kommun. Föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet och är förlagda i kommunen kan söka stödet. Syftet med bidraget är att ge föreningar som bedriver verksamhet i Oxelösund möjlighet att förbättra och utveckla anläggningen.

Vidare beslutade kultur- och fritidsnämnden 2014 om *riktlinjer för värdegrund för bidrag till föreningar*. Här framgår att föreningen bland annat ska beakta jämställdhet, motverka mobbning/trakasserier, minska miljöpåverkan och ha nolltolerans mot alkohol, tobak och narkotika.

Föreningar som hyr sporthallar, simhallen, fotbollsplaner, friidrottsbanor som ägs av kommunen samt mötesrum i allaktivitetshuset Koordinaten gör det till en subventionerat taxa. Kultur- och fritidsnämnden beslutar årligen om taxor för föreningar enligt *grunder för avgiftssättning inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde* som fastställts av kommunfullmäktige 2018. Taxorna är lägre för ungdomar än för vuxna. Likaså är taxan lägre för lokala föreningar än för föreningar från andra kommuner.

2.4. Organisering

På kultur- och fritidsförvaltningen arbetar två tjänstepersoner med handläggning av föreningsbidrag för fritids- respektive kulturverksamheter. Fritidssekreteraren arbetar heltid mot föreningar med bidrag och anläggningsstöd samt bokningar av idrottsanläggningar. Kulturkoordinatören arbetar utöver handläggning av bidrag med kulturevenemang, exempelvis konserter och högtider. Härutöver arbetar även en administratör med övergripande stöd till

de verksamhetsansvariga, med intern kontroll och att rutiner och handläggning fungerar enligt riktlinjerna.

Förvaltningschefen undertecknar överenskommelser mellan kommunen och föreningar samt stödjer verksamhetsansvariga i handläggningen av bidrag. Vid behov bistår förvaltningschefen även i dialog med föreningar.

3. Process för handläggning och beslut

Kommunfullmäktige beslutade 2009 om en fördelningsprincip där 86 procent av budgeten för föreningsbidrag avsätts till föreningar med barn- och ungdomsverksamhet och 14 procent avsätts till föreningar med vuxenverksamhet. Beslutet föranleddes av att andelen av det totala bidraget som gått till barn- och ungdomsföreningar minskat 2008.

Varje år söker uppskattningsvis 8–10 kulturföreningar, mellan 45–50 fritidsföreningar samt ca 7–9 studieförbund bidrag av kommunen.⁶ Enligt handläggare beviljas nästan samtliga. År 2019 var det endast en förening enligt uppgift som ansökt och som inte beviljades stöd.

Totalt fördelas 1,6 mnkr ut årligen i föreningsbidrag. Högst bidragsbelopp fördelas till barn- och ungdomsföreningar i enlighet med kommunfullmäktiges fastställda procentuella fördelning. Enligt statistik inhämtad från kultur- och fritidsförvaltningen fick 45 föreningar och sju studieförbund bidrag under 2019. Under året utgår totalt 100 000 kr till åtta kulturföreningar, sammanlagt 230 000 kr till 19 vuxenföreningar och 1,27 mnkr till 18 barn- och ungdomsföreningar. Utöver det har 200 000 kr utbetalats till sju studieförbund. För kulturföreningar är storleken på bidrag år 2019 mellan 4000–25 000kr, för vuxenföreningar mellan 1000–50 000kr och för barn- och ungdomsföreningar varierar bidragen mellan 1000–320 000kr per förening.

Samtliga ansökningar tas emot av fritidsansvarig via det digitala handläggningssystemet FRI⁷. Här inkommer även ansökningar om föreningsbidrag som beslutas av vård- och omsorgsnämnden och handläggs av social- och omsorgsförvaltningen rörande deras verksamheter. Ansökan registreras i sin helhet i systemet och fritidsansvarig förmedlar till ansvarig handläggare.

I kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan för 2019 är handläggning av förenings- och anläggningsbidrag en prioriterad rutin och process för kontroll. Processen fanns även med i 2018 års internkontrollplan.

3.1. Informationsinsatser görs primärt via hemsidan

Kommunens hemsida lyfts fram som den primära informationskanalen för föreningar, vilket ligger i linje med skrivningarna i riktlinjen. Här finns information om vilka stöd och bidrag föreningar kan få från kommunen för sin verksamhet. När förstudien genomförs finns samtliga riktlinjer på hemsidan för allmänheten att ta del av. Härutöver beskriver intervjuade att det är ganska vanligt att föreningar (framförallt nystartade) hör av sig till handläggare via telefon och ställer frågor om ansökningsförfarandet.

⁶ Uppskattning gjord av intervjuade.

⁷ FRI är ett system för föreningsadministration som inbegriper en e-tjänst för bidragsansökningar och bidragshantering.

Sedan 2016 är samtliga ansökningar om stöd webbaserade. Via ansökningssidan finns bidragen beskrivna med information om vilka underlag som ska bifogas för respektive bidrag, ansökningsperiod samt vad överenskommelsen ska innebära. Tidigare lämnades ansökningar in i pappersform. Förvaltningen har genomfört utbildningar för föreningar sedan ca år 2015 i hur ansökan ska göras digitalt. Enligt handläggare kontaktar fortfarande en del föreningar förvaltningen med frågor via telefon eller epost om den webbaserade ansökan.

Förvaltningschefen lyfter fram att det även inkommer frågor från nystartade föreningar rörande handlingarna som ska skickas in i samband med ansökan. Kommunen bistår då med vägledning och hjälp. Inkomna frågor till förvaltningen rör även uppskov att få skicka in begärda dokument efter sista ansökningsdag (t.ex. när verksamhetsplan ej hunnit beslutas).

Intervjuade upplever att förhållningssättet gentemot föreningar blivit tydligare de senaste två åren. Exempelvis har riktlinjerna förtydligats med kravet att föreningen ska ha en revisor i samband med revideringen som gjordes 2016.

Fritidssekreteraren har löpande kontakt med föreningar som fått bidrag under året vid utbildningar, möten och kontakt via telefon/e-post. Uppskattningsvis träffar och har fritidssekreteraren kontakt med idrottsföreningarna ca 4–5 gånger per år och övriga föreningar 1–2 gånger. Utbildningar genomförs tillsammans med riks-idrottsförbundets regionala organisation i Sörmland för idrottsföreningar med barn och ungdomsverksamhet. Kulturkoordinatören har inte löpande kontakt under året med föreningar utöver det årliga dialogmötet, som beskrivs närmre i avsnitt 3.2.

Förvaltningen arbetar med att informera om och hjälpa föreningar att komma i kontakt med andra bidragsgivare såsom stiftelser, fonder, länsstyrelsen och andra myndigheter. Handläggarna informerar föreningen om bidrag som kan vara av relevans för dess verksamhet. Enligt intervjuad handläggare rör det oftast bidrag som kan sökas för enskilda projekt.

3.2. Handläggare tar fram förslag till beslut om bidrag

Inkomna handlingar granskas av ansvarig handläggare på kultur- och fritidsförvaltningen i enlighet med arbetsrutin för handläggning av ansökningar om föreningsbidrag som togs fram av förvaltningen 2015. De dokument som ska bifogas vid ansökan av *verksamhetsbidrag* är verksamhetsidé och budget för kommande år samt verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning för föregående år. Verksamhetsidén ska innehålla en kort beskrivning av vad föreningen avser att göra. Det ska även framgå vilka av kommunens mål som föreningen anser sig bidra till och hur.

För *startbidrag* ska föreningen till ansökan bifoga en beskrivning av föreningen, verksamhetsidé samt ekonomisk kalkyl. Ansökan av *jubileumsbidrag* bedöms enligt riktlinjerna individuellt och till ansökan ska en beskrivning av och budget för jubileet bifogas. För *anläggningsstöd* kan ansökan göras i samband med ansökan av verksamhetsbidrag för kommande verksamhetsår. Föreningen ska i ansökan beskriva hur utvecklingen av anläggningen och verksamheten ska ske samt bifoga en ekonomisk beräkning.

Enligt intervjuade handläggare inkommer majoriteten av föreningarna med kompletta ansökningar. I enstaka fall begärs kompletterande dokument. Det beror bland annat på att sista ansökningsdagen för kommande verksamhetsår är 1 oktober och att flertalet föreningar vid den tidpunkten inte har haft planering inför kommande verksamhetsår. Vid dessa tillfällen ansvarar föreningen för att kompletterande handlingar ska inkomma i tid. I

handläggningssystemet finns det registrerat vilka handlingar som har inkommit och vilka som föreningen inte har lämnat in.

Inför bedömningen genomför respektive handläggare ett dialogmöte separat med varje förening. Mötet tar cirka 1–1,5h beroende på föreningens storlek. Vid mötet används en standardiserad frågemall som underlag för bedömning. Frågorna handlar bland annat om föreningens status föregående år, särskilda satsningar, medlemmar, marknadsföring, utmaningar och jämställdhet. Till mallen finns även en checklista med punkter rörande utbildning samt lov- och sommaraktiviteter.⁸ Efter samtliga dialogmöten görs en sammanvägd bedömning av ansökan och dialog som sammanställs i ett Exceldokument. Handläggarna tar även hänsyn till hur föreningens verksamhet kommer medborgarna till del, exempelvis målgrupper för olika aktiviteter och verksamhetens omfattning. Ansökan bedöms även ur ett demokratiskt perspektiv, exempelvis inkluderande inställning till nya medlemmar⁹ och om föreningen har ett fastställt värdegrundsdokument. Samtliga föreningar ska skicka in sina värdegrundsdokument till ansökan. Handläggarna tar enskilt fram förslag till beslut för varje förening som ansökt om stöd vilket skickas tillsammans med en tjänsteskrivelse till nämnden. Vid osäkerhet diskuteras förslaget med förvaltningschefen.

Studieförbundens ansökningar hanteras på ett annat sätt. När det totala bidraget till studieförbundsverksamheten för året är fastställt av kultur- och fritidsnämnden meddelas summan till Länsbildningsförbundet i Södermanland (LBF). LBF räknar därefter ut hur bidragssumman bör fördelas till de verksamma studieförbunden. Fullmäktiges beslutade riktlinje efterföljs och förslaget baseras bland annat på planerad verksamhet i kommunen kommande år samt hur omfattande verksamhet studieförbundet haft i kommunen föregående år. LBF meddelar kommunen sitt förslag till fördelning. Kommunen inväntar att handlingar, som krävs enligt riktlinjen, har inkommit till kommunen. Efter att inkomna handlingar godkänts av handläggare vid förvaltningen görs en utbetalning av bidraget till studieförbundet.

Under 2016 och 2017 har föreningar och studieförbund haft möjligheten att söka etableringsstöd¹⁰ till integrationsfrämjande föreningsverksamheter utöver verksamhetsbidraget, vilket inte ses i nuvarande riktlinjer. Möjligheten att ansöka om specifikt bidrag för integrationsfrämjande verksamheter har inte funnits under 2018 och 2019 utan detta bidrag har varit en del av verksamhetsbidraget.

3.3. Diskussion i ordförandeberedningen inför beslut i nämnd

Kultur- och fritidsnämnden beslutar om föreningsbidrag och anläggningsstöd i februari varje år. Innan nämndsmötena föredras förslagen av respektive handläggare vid ordförandeberedningen. Vid dessa tillfällen diskuteras bland annat föreningarnas handlingar, bidragens belopp samt fördelning.

Enligt nämndens ordförande delas förslagen till beslut in i kategorierna kulturföreningar, barn- och ungdomsföreningar och vuxenföreningar. Detta för att förhindra förekomsten av

⁸ Dessa dialogmöten inför ansökan sammanfaller med det dialogmöte som även sker i uppföljningssyfte och beskrivs i avsnitt 4.1., i de fall föreningen haft stöd även föregående år.

⁹ Bedöms enligt intervjuad kulturkoordinator utifrån bland annat medlemsbilden, strategier för medlemsrekrytering och marknadsföring.

¹⁰ Etableringsstöd utgör ca 3 % av budgeten för bidrag.

jäv. Enligt ordförande ställs frågan om jäv varje år till samtliga ledamöter inför nämndsmötet i februari, och det händer att ledamöter anmäler jävsituation. Exempelvis har det rört sig om ledamöters engagemang i en förening som sökt bidrag. Ordförande lyfter fram att frågan är levande då kommunen är liten.

4. Uppföljning via flera kanaler

När beslutet är fattat i nämnd sammanställer ansvarig tjänsteman en överenskommelse som inbegriper bland annat motiv till varför föreningen får stöd (vilka mål föreningen bidrar till), vilket stöd föreningen får, motprestationen föreningen förbinder sig till samt hur åiterrapportering ska ske. Överenskommelserna följer samma mall och gäller för ett år. Utformningen kan skilja sig beroende på vilket typ av förening överenskommelsen avser. Utbetalning sker efter att överenskommelsen signerats av förvaltningschef samt föreningen. Utbetalningar inträffar vid olika tillfällen under året beroende på när begärda handlingar inkommit till kommunen. Besked om avslag skrivs av ansvarig tjänsteman på förvaltningen och skickas till berörda föreningar.

4.1. Uppföljning utifrån överenskommelse

Vi har tagit del av ett urval av överenskommelser, och i samtliga fastställs hur uppföljningen av bidraget ska ske. Föreningar som har fått bidrag ska vid årsskiftet lämna in en verksamhetsberättelse som innehåller en redogörelse för de punkter som fastställdes i överenskommelsen. Däribland föreningens arbete med kommunens mål, en ekonomisk rapport inklusive revisionsberättelse samt antal bidragsberättigade medlemmar. För barn- och ungdomsföreningar ska medlemsantalet redovisas uppdelat på flickor och pojkar. Uppgifterna ska lämnas till förvaltningen senast en månad efter föreningens årsmöte.

Enligt riktlinjerna har förvaltningen rätt att kontrollera att bidragen används på rätt sätt och att föreningen följer sina åtaganden. Om så inte sker ska bidraget återbetalas till kommunen eller kvittas mot ej utbetalt bidrag.

Under 2018 upptäcktes det att en förening inte inkommit med tillräckliga ekonomiska underlag. I detta fall har förvaltningen inhämtat det underlag som saknats, styrelseprotokoll samt träffat föreningen. Beslut togs sedan av förvaltningschef i samråd med ordföranden samt kommunens ekonomichef om att inte betala ut hela 2018 års bidrag till föreningen vid ett tillfälle utan bidraget har fördelats i mindre belopp under året. Detta för att försäkra att bidraget används på rätt sätt.

Studieförbund ska enligt fastställd riktlinje årligen inlämna en redovisning av verksamheten. Dels muntligt vid möte med kommunen och skriftligt. Senast den 15 februari ska studieförbunden lämna in arbets-/verksamhetsplan och budget för planerad verksamhet i Oxelösunds kommun. Senast den 15 maj ska en verksamhetsberättelse, måluppfyllelse utifrån studieförbundens uppdrag, ekonomisk redogörelse och kommunintyg för genomförd verksamhet i Oxelösunds kommun lämnas in. Verksamheten ska kunna följas från planering till genomförd verksamhet. Studieförbund som ej inkommit med ovanstående handlingar senast 1 maj erhåller inte bidrag under året.

Uppföljning av beviljade medel för samtliga föreningar sker dels skriftligt utifrån inlämnade handlingar, dels genom ett årligt dialogmöte. Vid dialogmötet redogör föreningen bland annat för utförda aktiviteter under innevarande verksamhetsår, se även tidigare beskrivning i avsnitt 3.2.

4.2. Stickprov utifrån internkontrollplan

I kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan 2019 finns en risk listad som rör handläggning av förenings- och anläggningsbidrag och kontroll att det sker i enlighet med fastställd rutin. Riskerna fanns även med i 2018 års internkontrollplan.

Kontrollmomentet består av ett stickprov en gång per år. Stickprovet består av fem slumpmässigt valda föreningar som har fått bidrag.¹¹ För dessa föreningar genomför fritidssekreteraren en kontroll att den interna rutinen för handläggning efterföljts. Fritidssekreteraren kontrollerar ansökan samt inlämnade handlingar och sammanställer en kontrollrapport med resultatet av stickprovet. Kontrollrapporten presenteras för nämnden i november. Eventuella avvikelser som upptäcks i samband med kontrollerna ska rapporteras till ordförandeberedningen som tar beslut om åtgärder.

Vid genomförande av 2018 års kontrollmoment konstaterades en avvikelse, där en av de slumpvis utvalda föreningarna saknade komplett underlag till ansökan. Förvaltningschef samt ordförandeberedningen har följt upp avvikelsen och det underlag som saknades har begärts in. Återrapportering till nämnd av kontrollmoment gjordes enligt protokoll vid nämndens sammanträde 21 maj 2019. Kultur- och fritidsnämnden beslutade då att förvaltningschefen ska göra en genomgång av riktlinjerna för bidrag samt rutinen för handläggning. Återrapportering ska ske vid nästa uppföljningstillfälle på nämndmötet i november.

4.3. Återrapportering till nämnd

Utöver uppföljning av internkontrollplanen har förvaltningschefen enligt protokoll en stående informationspunkt på nämndens dagordning och informerar nämnden löpande, bland annat rörande de större bidragstagarna och deras verksamheter. Vidare betonar ordföranden och förvaltningschefen att det finns en god löpande dialog rörande föreningsbidragen.

Kultur- och fritidsnämnden gav 2016 och 2017 ett särskilt uppdrag till förvaltningen att följa upp utbetalade bidrag två gånger per år. Uppföljningarna gjordes i form av dialogmöten och frågorna rörde föreningarnas ekonomi och nuvarande samt kommande aktiviteter. Resultatet av uppföljningarna presenterades för nämnden i november 2016 samt 2017 och visade inga avvikelser. De särskilda uppdragen föranleddes av att en förening bland annat var sen med handlingar.

5. Svar på frågeställningarna

Fråga	Svar
<i>Finns upprättade styrdokument, i form av regler, riktlinjer och rutiner och är upprättade styrdokument</i>	Ja. Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för stöd till föreningar och studieförbund. Riktlinjer för anläggningsstöd och värdegrund har fastställts av kultur- och fritidsnämnden. Riktlinjerna anger de krav kommunen ställer för att söka bidrag bland annat

¹¹ Det slumpmässiga urvalet genomförs genom att varje förening tilldelas en siffra. Ordförandeberedningen drar först tio siffror och av dessa lottas sedan fem siffror slumpmässigt ut.

<i>tydliga för såväl handläggare i kommunen som föreningar?</i>	rörande återrapportering. Riktlinjerna anger även rutinen för handläggning av bidrag och uppföljning. En översyn av riktlinjerna ska enligt uppgift genomföras hösten 2019.
<i>Säkerställer nämnden att samtliga föreningar har tillgång till den information som behövs för att söka föreningsbidrag?</i>	På Oxelösunds kommuns hemsida finns information och riktlinjer om vilka bidrag föreningar kan söka samt de krav som ställs, vilket ligger i linje med antagna riktlinjer. Sedan år 2016 är ansökningarna webbaserade. För att underlätta har förvaltningen genomfört utbildningar för föreningar i hur ansökan ska göras digitalt.
<i>Säkerställer nämnden att fördelningen av bidrag sker med utgångspunkt i en transparent och likvärdig bedömning?</i>	Bedömningen av bidrag baseras på ansökan, begärda handlingar samt ett dialogmöte. Vid dialogmötet används en mall med standardfrågor som underlag för bedömning. Uppgifterna sammanställs sedan i Excel. Förslag till beslut görs inte kollegialt utan av respektive handläggare. Vid osäkerhet diskuteras förslaget med förvaltningschef. Diskussion rörande ansökningar och beloppsnivåer sker i ordförandeberedningen inför beslut i nämnden.
<i>Följer nämnden upp och analyserar resultat av beviljade medel och är eventuella rutiner för uppföljning och analys tillräckliga?</i>	Uppföljning av beviljade medel sker dels skriftligt utifrån inlämnade handlingar och dels vid det årliga dialogmötet. Härutöver träffar ansvarig handläggare idrottsföreningarna vid ett antal ytterligare tillfällen. Förvaltningschefen har en informationspunkt på nämndens sammanträden där t.ex. närmre information om enskilda stödmottagande föreningar kan ges. Enligt nämndens internkontrollplan 2019 ska rutinen för handläggning av förenings- och anläggningsbidrag följas upp under året. Vid 2018 års kontrollmoment konstaterades en avvikelse, då en förening saknade fullständiga dokument till ansökan. Kultur- och fritidsnämnden beslutade då att förvaltningschefen ska se över riktlinjerna för bidrag samt rutinen för handläggning.
<i>Ställs tydliga krav på återrapportering från föreningar som beviljats bidrag?</i>	Ja. I riktlinjerna finns kraven listade för återrapportering från föreningar som har beviljats bidrag. Även i respektive överenskommelse mellan förening och kommunen fastställs hur återrapporteringen ska ske.

Oxelösunds kommun 2019-09-11

Anja Zetterberg

Hanna Öhlund

EY

EY

Källförteckning

Mål och budget 2019–2021, Oxelösunds kommun
Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2019–2022
Internkontrollplan 2019, Kultur- och fritidsnämnden
Reglemente 2015, Kultur- och fritidsnämnden
Riktlinjer för stöd till föreningar och liknande grupper 2016
Riktlinjer för anläggningsstöd till föreningar 2014
Riktlinjer för Oxelösunds kommun gällande bidrag till studieförbunden 2007
Riktlinjer för värdegrund för bidrag till föreningar 2014
Bruttolista över kontrollmoment riskanalys 2019
Mall för bedömning samt uppföljning 2019
Kontrollrapport internkontroll 2018
Resultat kontrollpunkt 2 2018
Underlag för bedömning 1
Underlag för bedömning 2
Uppföljning föreningsbidrag juni 2016, Kultur- och fritidsförvaltningen
Uppföljning föreningsbidrag juni 2017, Kultur- och fritidsförvaltningen
Uppföljning av bidrag till barn och ungdomsorganisationer 2016, Kultur- och fritidsnämnden
Uppföljning av bidrag till barn och ungdomsorganisationer 2017, Kultur- och fritidsnämnden
Arbetsrutin för handläggning av ansökningar om föreningsbidrag 2015, Kultur- och fritidsförvaltningen
Överenskommelse om föreningsbidrag 2019, Kultur- och fritidsförvaltningen
Statistik beviljade bidrag 2015–2019
Grunder för avgiftssättning inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde 2018
Sammanträdesprotokoll kommunfullmäktige 2009-09-16

Intervjupersoner

Ordförande, Kultur- och fritidsnämnden
Förvaltningschef, Kultur- och fritidsförvaltningen
Fritidssekreterare, Kultur och fritidsförvaltningen
Kulturkoordinator, Kultur och fritidsförvaltningen
Administrativ handläggare, Kultur- och fritidsförvaltningen